

PULSKO OTVORENO UČILIŠTE DIOPTER ZNA KAKO POVUĆI NOVAC IZ EUROPSKIH FONDOVA NAMIJENJENO EDUKACIJI ODRASLIH

Usavršili kuhanje domaćih jela kao što su maneštre, pašte, brudet...

U sklopu projekta koji je financiran od strane Europske unije obrazovanje za kuhara tradicijske kuhinje završilo je ukupno 60 kuhara, s područja Istre i Slavonije, a kao krajnji rezultat objavljena je i kuharica s tradicijskim receptima iz Istre i Slavonije

Dvadeset istarskih kuhara dobilo je priliku dodatno se besplatno obrazovati i to na području tradicijske kuhinje. Nakon mjesec dana teorije, naučeno su isprobali u praksi i to uz mentore Roberta Perića i Dušana Cernjula, poznate istarske kuhare. Naučili su kako skuhati tradicionalne istarske maneštre, paštu i jednostavne deserte, a onda i kako sve to ponuditi gostu. Jer, upravo je to bio cilj projekta pod nazivom "Razvoj programa usavršavanja kuhara tradicionalne (lokalne i regionalne) kuhinje - Okusi tradicije", kojeg je na području naše županije provodio Diopter otvoreno učilište za obrazovanje i osposobljavanje odraslih.

Veća konkurentnost

U sklopu projekta koji je financiran od strane Europske unije, čiji je nositelj bilo Pučko otvoreno učilište "Andragog" iz Županije, a partneri na projektu, uz učilište Diopter, i Institut za etnologiju i folkloristiku

Završne edukacije kuhara održane su u konobi Bukaleta u Barbarigi

Zagreb te Učilište Studium Vukovar, ovo je obrazovanje završilo ukupno 60 kuhara, s područja Istre i Slavonije, a

kao krajnji rezultat objavljena je i kuharica s tradicijskim receptima iz obje županije. Kako nam je ispričala Maja

Jurica Rabar

Milevoj, ravnateljica Dioptera, projekt se financira bespovratnim sredstvima Europske unije i to u okviru operativnog programa IPA IV, Razvoj ljudskih potencijala, na natječaju Jačanje

Marko Ponjavić

kapacitete ustanova za obrazovanje odraslih. - Opći cilj projekta bio je pridonijeti jačanju sektora obrazovanja odraslih, kako bi povećali konkurentnost na tržištu rada, a specifičan je cilj

Renato Plužarić

osmišljavanje novog programa za specijalista tradicionalne kuhinje za obrazovanje odraslih, uzimajući u obzir upravo potrebe tržišta rada, navela je Milevoj uz riječi da je u Istri većina kuhara koja je prošla

Palacinka od jela s tartufima - tradicijska jela u modernom ruhu

edukaciju već bila zaposlena dok je u Slavoniji mahom bila riječ o nezaposlenima. Dobra je vijest da se njih 40 posto nakon edukacije zaposlilo.

Kuharica s receptima

Kako je naglasila, projekt traje 12 mjeseci, odnosno od 19. listopada 2013. do 18. listopada ove godine, a njegova ukupna vrijed-

Gracijano Jurman

Maja Milevoj, ravnateljica Dioptera otvorenog učilišta

nost je 167.788 eura, od čega Europska unija financira 149.146 eura. Projektom su planirane i određene brojne aktivnosti: analiza lokalne i regionalne tradicijske kuhinje, gastro-radionice, terensko istraživanje u dvije regije, Istarskoj i Vukovarsko-srijemskoj, zatim analiza prikupljenih podataka te izrada etnološkog elaborata i kuharice s 50 recepta na tri strana jezika.

U sklopu projekta trebala bi se uskoro razviti i mreža ugostiteljskih objekata u kojima bi se implementirala ova jela, a sve s ciljem obogaćivanja turistič-

koji je, veli, vrlo dostupan i pravo vrelo znanja.

- Odradili smo puno maneštri, istarske pašte, jednostavne deserte, a posebno mi je zanimljivo što su namirnice za ova jela vrlo skromna, a njihova priprema jednostavna i brza, naveo je Rabar. Na pitanje smatra li da ova kuhinja ima "prođu" kod turista i on i njegovi kolege složili su se da "sigurno ima".

Od maneštre do pašte

Gostu samo treba znati nešto ponuditi, ispričati mu priču oko nekog jela i nakon što proba siguran

EU financirala i pokretnu destileriju

Projekt edukacije kuhara za ovo pulsko učilište nije prvi susret s europskim fondovima. U sklopu projekta "Aromasamozapošljavanje", kojeg je također financirala Europska unija i to s ukupno 144 tisuće eura, nedavno je u Istru stigla prva pokretna destilerija, a koja će budućim naraštajima za zanimanja poljoprivrednog tehničara, uzgajivača i prerađivača aromatičnog, ljekovitog i začinskog bilja služiti kao odlično sredstvo za prasku. No, kako doznajemo od Milevoj, njihovo učilište ne misli mirovati te priprema i nove projekte, za koje sredstva ponovo misle povući iz fondova Europske unije. Kako veli, mada ovakvi projekti za njih kao privatnu ustanovu zapravo nisu profitabilni na ovaj način putem raznih projekata opremaju svoju ustanovu te si, na kraju krajeva, osiguravaju plaću.

Destilator koji je nedavno stigao smješten je u Šišanu

Brudet od srdela na palenti - tradicijska jela u modernom ruhu

sam da će dogodine tražiti isto, naveo nam je Marko Ponjavić, kuhar iz restorana "Dorina" iz Plomina. Kako je naveo dio ovih jela već nude u svom objektu no na ovim su ih radionicama dodatno usavršili. Njegov kolega Renato Plužarić inače kuhar "Vile Letan" kazao nam je da mu je druženje s kolegama puno pomoglo u daljnjem radu, posebice što je rodom iz Slavonije te nije bio dovoljno dobro upoznat s tradicijskom kuhinjom Istre. Puno mu je značilo, veli, i razmjena mišljenja i iskustva među kolegama, što bi se, dodao je, valjalo nastaviti.

**B. PETROVIĆ
Snimio D. MEMEĐOVIĆ**

ZAVRŠEN PROJEKT "RUDARSKO NASLJEĐE - GENERATOR GOSPODARSKOG I TURISTIČKOG RAZVOJA"

Razvoj Labiŋštine na rudarskoj baštini

Grad Labin se u veljači 2013. godine prijavio na natječaj Europske unije, program Europa za građane, Mreža gradova s projektom „Rudarsko nasljeđe - generator gospodarskog i turističkog razvoja“. Program Europa za građane centraliziranog je tipa i provodi se posredstvom Izvršne agencije za obrazovne, audio-vizualne i kulturne politike (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)).

Izvršna agencija je u svibnju 2013. na svojim službenim stranicama objavila rezultate - odabrane projekte u sklopu ovog natječaja među kojima je bio i spomenuti projekt Grada Labina. Odobren je iznos od maksimalno 142.000 eura, ovisno o broju sudionika, a zamišljen je kao mreža gradova sa zajedničkom poveznicom - rudarskim

Dio projekta MINHER bili su i dokumentarni film, rudarska igra, rudarski rječnik, višejezična brošura, web portal i facebook grupa, te posebno edukacija građana o projektu. Nakon posljednjeg susreta sudionika Projekta MINHER u Labinu i Raši, bit će snimljen i dokumentarni film

nasljeđem. Projektom je Grad Labin želio razvijati suradnju u namjeri da se ostvare i unaprijede međusobni odnosi partnera u projektu, temeljeni na izvornoj zajedničkoj povijesti, s posebnim osvrtnom na obnovu i valorizaciju baštine industrijske arheologije te općenito urbanih naselja povezanih s iskopnom djelatnošću.

Partneri u projektu bili su gradovi i općine, Labin, kao nositelj projekta, zatim Rybnik (Poljska), Carbonia (Italija), Banovići (BIH), Idrija i Velenje (Slovenija)

te općina Raša. Projekt se provodio od srpnja 2013. do rujna 2014. Program petog, posljednjeg susreta partnera u projektu započeo je u Labinu u srijedu, 24. rujna, obilaskom labinske starogradske jezgre, Narodnog muzeja, gradske galerije, zbirke Matije Vlačića, Pjacula, lamparne i rudarskog Šohta, te Čeve, zgrade rudarske baštine na Trgu labinskih rudara. Nakon toga, predstavnici Grada, Udruge „Kova je nasa“ i delegacije gradova partnera položile su vijenac u spomen na Labinsku re-

publiku, štrajk rudara koji je započeo 2. ožujka 1921. godine na „Karvove place“ u Vinežu, kraj Labina.

Potom su sudionici boravili u Raši, gdje im se nakon obilaska tamošnjeg rudnika uz stručno vodstvo, prikazalo projekcije dokumentarnih filmova o rudarenju na Labiŋštini, kroz svjedočanstva bivših rudara koji prikazuju „ljudsku stranu“ jednog od najtežih zanimanja. Slijedio je i obilazak Raše nadzemnog rudarskog kompleksa - spomenika talijanske arhitekture 30-tih godina prošlog stoljeća, pod konzervatorskim nadzorom te obilazak lokacija bivše termoelektrane Vlaske, luke Bršica i naselja Krapan.

Posljednji dan susreta održao se Međunarodni simpozij „Rudarsko nasljeđe - generator gospodarskog i turističkog razvoja“. Međunarodnim simpozijem željelo se predstaviti bivši la-

binski rudnik kao generator gospodarskog, turističkog i kulturnog razvoja u budućnosti. Cilj Simpozija bio je privlačenje pažnje regionalnim i državnim vlastima, a sve u svrhu ulaganja u investicijske projekte održivog razvoja Labiŋštine, temeljene na rudarskoj baštini, njezina zaštita i valorizacija podzemnog i nadzemnog dijela Podlabina i Raše. Na jednodnevnom simpoziju sudjelovale su delegacije rudarskih gradova - gradova partnera u projektu MINHER i stručnjaci koji su ranije polučili dobre rezultate, na uspješnim projektima obnove i revitalizacije rudarske i industrijske baštine.

Dio projekta MINHER bili su i dokumentarni film, rudarska igra, rudarski rječnik, višejezična brošura, web portal i facebook grupa, te posebno edukacija građana o pro-

jektu. Nakon posljednjeg susreta sudionika Projekta MINHER u Labinu i Raši, bit će snimljen i dokumentarni film, a prikazat će se široj javnosti - građanima projektnih partnera, prigodom obilježavanja datuma od značaja za svaku projekttnu lokalnu zajednicu.

O posljednjem, petom susretu partnera projekta MINHER, labinski gradonačelnik Tulio Demetlika, rekao je: „Grad Labin želi projektom, razvijati suradnju u namjeri da se ostvare i unaprijede međusobni odnosi partnera u projektu.“ Petim i posljednjim susretom završila su druženja partnera općina i gradova u projektu, no sudionici su već u pripremi novih projekata i ideja, a zna se, da im se uskoro pridružuju novi članovi (gradovi i općine) koje veže rudarsko nasljeđe.

A. Šćulac

PREDSTOJEĆE AKTIVNOSTI

Trening srednjoškolskih profesora o ljudskim pravima

U sklopu aktivnosti europskog projekta Do the Right(s) Thing!, u petak 10. listopada u Centru za EU i međunarodnu suradnju Istarske županije u Balama održat će se trening profesora istarskih srednjih škola. Na jednodnevnom treningu sudjelovat će 30 profesora iz 11 škola, koji će se upoznati s metodologijom edukativnih radionica o ljudskim pravima te dobiti informacije o temi specifičnog ljudskog prava koje je u fokusu prve godine provedbe projekta „Pravo na mir za održivi planet“.

Cilj edukativnih radionica, koje će profesori održavati u svojim razredima, je potaknuti sred-

do the right(s) thing!

njoškolce da se uključe u društvo te da razviju stavove i znanje o ljudskim pravima, što će ih potaknuti da kasnije aktivno djeluju u svojim lokalnim zajednicama u rješavanju

raznih društvenih pitanja. Projekt Do the Right(s) Thing! financiran je iz programa Europske komisije EuropeAid, a traje od ožujka 2014. do ožujka 2017. godine.

Kako uključiti dionike u proces donošenja odluka

Dvodnevni seminar na temu višerazinskog upravljanja održat će se 20. i 21. listopada u Centru za EU i međunarodnu suradnju u

Balama u organizaciji partnera projekta AdriGov, Istarske županije i talijanske regije Veneto. Namijenjen zaposlenicima javnih tijela i jedinca

lokalne i regionalne samouprave, a radni jezik je engleski.

Seminar, na kojem će poseban naglasak biti na horizontalnom upravljanju, točnije kako uključiti dionike u proces odlučivanja, održat će predavači s prestižnog talijanskog Sveučilišta Bocconi. Predavači će na praktičan način prikazati kako osmisliti uključivanje dionika u proces odlučivanja i time doprinijeti boljem pristupu pružanja usluga i koordinaciji razvojnih aktivnosti. Projekt AdriGov sufinanciran je sredstvima iz programa IPA Jadranske prekogranične suradnje.

Posjet srednjim školama u Italiji

Istarska županija u sklopu projekta AdriGov organizira trodnevni studijski posjet predstavnika istarskih srednjih škola srednjim školama i institutima u talijanskoj regiji Emilia-Romagna, koji će se održati početkom studenog.

Studijski posjet organizira se s namjerom upoznavanja srednjoškol-

skih ravnatelja, pedagoga, tajnika i profesora s načinom funkcioniranja srednjih škola u jednoj od najrazvijenijih regija u Italiji. Sudionici će imati mogućnost uvida u primjere dobre prakse u prijenosu znanja i međunarodnoj suradnji.

Europski projekt AdriGov financiran je iz programa IPA Jadranska

prekogranična suradnja, a za cilj ima definiciju i promociju Operativnog plana za javno upravljanje na jadranskom području, što je važan korak prema usvajanju Jadranske makro-regionalne strategije i stvaranju sinergije za djelotvoran pristup razvojnim mogućnostima regija. U skladu s tim, ostali ciljevi vezani su uz transfer znanja na način da se poboljšaju kompetencije i rad stručnjaka na programskom području.

Razgovor

PATRIZIA BOSICH

Za pomoć s teškoćama dobili smo

Dugogodišnji pročelnik Županijskog odjela za međunarodnu suradnju Oriano Otočan odnedavno je zaposlenik Europskog parlamenta i vodi ured IDS-ovog europarlamentarca Ivana Jakovčića, pa je čelno mjesto u tom odjelu preuzela Patrizia Bosich. Sredinom srpnja na funkciju vršiteljice dužnosti pročelnice imenovao ju je župan Valter Flego kazavši tom prilikom „da je upravo ona logičan izbor budući da je već dugi niz godina upoznata s funkcioniranjem odjela i projektima. Od kada je preuzela odjel protekla su nešto više od dva mjeseca, a to je bio povod i za razgovor s njom.

-Kako ocjenjujete rad Odjela za međunarodnu suradnju i EU poslove sada s pozicije v.d. pročelnice, što treba poboljšati, eventualno promijeniti?

Rad odjela, u kojem radim više od sedam godina, ocijenila bih vrlo dobrim što se godinama potvrđuje i konkretnim rezultatima i postignućima u realizaciji i razvoju ciljeva Istarske županije kroz EU fondove, do sada prvenstveno pretpristupne. U upravljanju EU fondovima određene su prilagodbe nužne iz razloga što se ulaskom u EU otvara jedno novo opsežno poglavlje i kompleksniji izazov za Hrvatsku, a to su strukturni i investicijski fondovi, koji su nam postali dostupni nakon 1. srpnja 2013.god.

Odrediti prioritete

U javnosti se konstantno govori o fondovima i njihovim financijskim alokacijama, međutim, potrebno je prije svega proučiti i shvatiti kako učinkovito primjenjivati EU strategije i politike koje se odnose na vrlo široku lepezu područja i sektora. Ta nova dimenzija provedbe EU politika na lokalnoj i regionalnoj razini zahtjeva određene, pozitivne, promjene u radu županijskih odjela, ustanova i agencija. Fokus

U posljednjih šest mjeseci Odjel je kandidirao još četiri projekata na strukturne fondove. Obnova mjesta Završje kandidirana je na Europski fond za regionalni razvoj, a tri projekata kandidirali smo na Europski socijalni fond na dva različita natječaja. Uspješan rezultat zasad smo postigli za osiguravanje pomoćnika učenicima s teškoćama u osnovnim i srednjim školama u iznosu od 3,2 milijuna kuna

metodologije upravljanja EU fondovima u Istarskoj županiji stoga je već revidiran i još više koncentriran na zajednički rad županijskih odjela i institucija gdje naš odjel ima opću koordinacijsku ulogu, a ostali pružaju stručnu podršku u pojedinom sektoru, zajednički tako kreirajući ciljane razvojne projekte.

Ukupno 2 mil. eura

Kako bi se strateški pristupilo procesu definiranja istarskih prioriteta projekata, trenutno radimo na screeningu potreba i ideja iz svih sektora i područja: od zdravstva, školstva, razvoja poljoprivrede, zaštite okoliša, obrazovanja, istraživanja, poduzetništva, itd. kako bi analizirali ideje i njihovu tehničku spremnost za apliciranje na ESI fondove. Puno projekata ima potrebnu tehničku dokumentaciju prema nacionalnom zakonodavstvu, primjerice građevinske dozvole, ali sada predstoji velik posao oblikovanja takvih projekata u skladu s pravilima za financiranje iz Europskog regionalnog fonda i iz Europskog Socijalnog fonda.

-Koliko projekata trenutno provodi odjel i koja je njihova ukupna vrijednost?

Upravni odjel trenutno provodi projekte financirane iz pretpristupnog razdoblja, ponajprije iz prekograničnih programa, a istovremeno priprema velike projekte koji će se tek kandidirati na buduće natječaje. Ukupni iznos, koji se odnosi na Istarsku županiju,

i za projekte u provedbi je 1.958.500 eura (14.884.600 kuna). Radi se o šest projekata, AdriGov čija je vrijednost za Istarsku županiju 2.523.200,00 kuna, Do the Right(s) Thing! u vrijednosti od 1.416.640 kuna, zatim Alterenergy čija je vrijednost 3.632.800 kuna, projekt EA SEA WAY u sklopu kojeg je Istarska županija dobila 3.556.800 kuna, Holistic u vrijednosti od 3.568.200 kuna te Adriplan u iznosu od 190.000 kuna. Potrebno je istaknuti da se u projektu EA SEA-WAY investira u dvije lučke infrastrukture u Rovinju i Puli u iznosu od 1.444.000 kuna te, isto tako, u sklopu projekta Alterenergy investira se u dvije lokalne infrastrukture, odnosno u poboljšanje energetske učinkovitosti u vrtićima u Novigradu i Buzetu.

-Imate li u planu kandidiranje novih projekata, kojih i kada i na čemu trenutno radite?

Upravni odjel trenutno provodi šest projekata financiranih iz pretpristupnog razdoblja ukupnog iznosa od 1.958.500 eura odnosno 14.884.600 kuna

ODNEDAVNO NA ČELU ŽUPANIJSKOG ODJELA ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Pomoćnike učenicima s teškoćama u razvoju oko 3,2 milijuna kuna

Patrizia Bosich, vršiteljica dužnosti pročelnice županijskog Odjela za međunarodnu suradnju

-U posljednjih šest mjeseci odjel je kandidirao već četiri projekata na strukturne fondove. Obnova mjesta Završje kandidirana je na Europski fond za regionalni razvoj, točnije Shemu dodjele bespovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu u veljači ove godine, a tri projekata kandidirali smo na Europski socijalni fond na dva ra-

zličita natječaja u suradnji s upravnim odjelom za obrazovanje.

Uspješan rezultat zasad smo postigli u projektu "Školovanje bez diskriminacije-ulog u tolerantno društvo" u sklopu sheme za osiguravanje pomoćnika učenicima s teškoćama u osnovnim i srednjim školama u iznosu od 3, 2 milijuna kuna. Također, neki

su projekti i u visokoj razini spremnosti kao što je Centar za ugostiteljstvo i turizam u Rovinju.

-Dio međunarodnih aktivnosti sada je preuzeo Kabinet župana, znači li to da nema dovoljno povjerenja u odjel i je li to bilo nužno?

-Ulaskom u EU otvaraju se brojne mogućnosti za još intenzivnijom me-

đuregionalnom i prekograničnom suradnjom, a s obzirom da se uspostavlja i održavanje bilateralnih odnosa u europskim regijama uglavnom vodi iz kabineta predsjednika regije, odlučili smo da tu aktivnost prenesemo na Kabinet župana, ne bi li se ti odnosi vodili neposrednije i efikasnije. Istovremeno, Odjel za međunarodnu

Brošura o EU projektima u Istri

☀ Odjel administrira i web stranicu www.istra-europa.eu na kojoj građani svakodnevno mogu čitati o aktivnostima odjela, ali i novostima iz EU, te sa istim motivima izdaje i mjesečni elektronički bilten. "Trenutno je u pripremi i brošura "EU projekti u Istri" u kojoj su izdvojeni uspješni projekti različitih područja provedeni u Istarskoj županiji u proteklih nekoliko godina koje želimo predstaviti javnosti te potaknuti razne institucije na kandidiranje projekata na EU fondove. Pružamo pomoć u pronalaženju adekvatnih financijskih međunarodnih instrumenata i EU programa za projekte udruga, institucija, ustanova, škola, itd. te dajemo podršku u definiranju kvalitetnih projekata", rekla je Bosich.

suradnju i europske poslove bavit će se europskim fondovima.

-Hoće li i na koji način odjel za međunarodnu suradnju surađivati s pulskim EU uredom eurolamentarca Ivana Jakovčića i planirate li putem tog ureda eventualno lobirati za određene projekte?

-Od samog odlaska Ivana Jakovčića u Europski parlament, naš odjel surađuje s njim i njegovim uredom. Jedan od ciljeva našeg odjela jest i informiranje građana o europskim politikama i procesima relevantnim na lokalnoj razini. U tom smislu, surađivat ćemo i s eurolamentarcem Jakovčićem, u onoj mjeri u kojoj nam se aktivnosti vezane uz informiranje budu podudarale. Što se lobiranja za projekte tiče, naravno da je dobro imati u Bruxellesu osobu koja vrlo dobro poznaje situaciju na regionalnoj i

nacionalnoj razini, a ima mogućnost prenijeti je na europskoj razini i u tom segmentu namjeravamo surađivati.

Novac za asistente

-Koliko vas je trenutno u odjelu i na koji način konkretno je odjel spona između građana koji traže određene informacije o EU projektima. Naime, pružate li pomoć građanima u određenim zahtjevima i što konkretno?

-Trenutno odjel broji 11 zaposlenika od kojih je, treba naglasiti, četvero zaposleno na određeno vrijeme za implementaciju EU projekata, a što znači da su i njihove plaće 100 posto financirane iz EU proračuna. Ostali zaposlenici odjela, također su u velikoj mjeri angažirani na EU projektima te se i velik dio njihovih primanja financira iz EU proračuna.

S ciljem daljnjeg rada na približavanju Europe, njenih politika i pružanja informacija o istoj zajedno sa Gradom Pulom, glavnim voditeljem projekta, Istarskom razvojnom agencijom i Zakladom za poticaje partnerstva i razvoja civilnog društva aplicirali smo na natječaj Predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj za financiranje informacijskih centara te uspješno dobili financijska sredstva za Informacijski centar „Europe Direct - Pula-Pola“. Grad Pula je potpisao okvirni ugovor te kreće priprema za otvaranje prvog EU Direct centra u Istri. Mreža informacijskih centara Europe Direct (EDIC) jedno je od glavnih sredstava koja Europska unija koristi za informiranje europskih građana o EU-u, a osobito o pravima građana EU-a i o prioritetima EU-a, te za promicanje participativnog građanstva na lokalnoj i regionalnoj razini. Kroz ovakav centar komunikacija s građanima bit će još konkretnija i djelotvornija.

“GOOGLE” POD POVEĆALOM: EUROPSKA KOMISIJA SANKCIONIRA RAD INFORMATIČKOG DIVA

Šest milijardi eura kazne zbog kršenja tržišnih pravila?

EK tvrdi kako internetska tvrtka promiče vlastiti sustav oglasa na štetu konkurencije i podešava rezultate u tražilici • Prije “Googla” kaznu platio i “Microsoft”

Nastavak sukoba moćnog informatičkog giganta “Google” i Europske komisije, najutjecajnije izvršne vlasti starog kontinenta, pokazuje koliko se briga poklanja pravu potrošača na poštenu uslugu, pruženu bez prigodnih trgovačkih manipulacija. Čak i kada je usluga posve besplatna, kao u slučaju ponude što je pruža “Google”, koji je odavno prestao biti samo globalna internetska tražilica, prerastajući u složeni sustav dijeljenja i skladištenja informacija milijuna korisnika.

Europska komisija zamjera “Google” tražilici da favorizira samu sebe, odnosno da u vrh pretrage stavlja sadržaje koji su na neki način povezani s kompanijskim biznisom, dok sve ostale stavlja u drugi plan. Korisnicima iz zemalja poput Hrvatske, u kojima su prava potrošača na rudimentarnoj razini, takav prigovor može izgledati odviše sofisticiran i pomalo zajedljiv, no stotine malih tvrtki, medijskih kuća i internet kompanija koje trpe

štetu zbog pokušaja nametanja monopola svakako imaju pravo tražiti jednakost u žestokoj svakodnevnoj tržišnoj utakmici koja se odvija na računalima, tabletima i pametnim telefonima.

Recentni sukob na relaciji “Google” - Bruxelles nastavak je rata započetog još prije nekoliko godina. Danas Europska komisija pred “Google” stavlja ozbiljne optužbe koje se odnose na kršenje tržišnog natjecanja na području Unije. Ako se ne dogovore, informatičkom divu pri-

jeti kazna od šest milijardi eura. Do sada, najveću kaznu je u Europskoj uniji platio “Microsoft”, u sličnom sukobu s EK, a iznosa je dvije milijarde i 200 milijuna eura.

Visina kazne koja prijeti “Googlu” izmjerena je prema njegovim globalnim prihodima od oglasa i tražilice, te iznosi deset posto njihova prihoda. Naravno, pitanje je što će tekuća istraga, koja je otpočela prije četiri godine, razotkriti, no aktualizacija cijelog slučaja u trenutku nastupanja na duž-

nost nove “europske vlade” dosta je znakovita.

Analitičari, ali i sami dužnosnici EK primjer “Googlea” uspoređuju s “Microsoftom”. “Microsoft istražujemo već 16 godina, a u samo četiri, koliko istražujemo Google, otkrili smo mnogo više problema”, izjavio je voditelj tima Komisije za tržišno natjecanje Joaquín Almunia.

Skandal je u činjenici da “Google” posjeduje devadeset posto online tržišta u svojoj tražilici, te korisnici ako nešto žele naći, koriste

“Google”. U SAD vrijede drukčija pravila: sud je odredio kako korisnici sami odlučuju što će tražiti, dok oglašivači također biraju mjesto oglašavanja. Istražuju se, doduše, optužbe da “Google” ucjenjuje oglašivače tražeći da se koriste isključivo njihovi internetski alati kako bi se nečiji link našao u tražilici, ali na tom polju još nema sudske presude.

Koliko je sukob “Google” - Bruxelles ozbiljan pokazuje i namjera internetske kompanije da se nagodi prije sudske presude ili dobivene

kazne. Europska komisija, ipak, inzistira na zaštiti svojih građana, korisnika tražilica i oglašivača, čija bi prava trebala biti na prvom mjestu, tako da tri pokušaja nagodbe, od 2010. godine naovamo, nisu uspjela.

Prema podacima IT stručnjaka, “Google” navodno pokazuje iznimnu pristranost u rezultatima istraživanja. Upitate li za neku lokaciju, odgovor će stići u obliku poveznice na servis Google Maps. No, taj je prigovor još bezazlen. Europski povjerenik Almunia ustanovio je kako se radi i o lažiranju na tržištu online oglašavanja,

Naveo je i primjer. Naime, Almunia tvrdi da “Google” kopira sadržaj s tzv. okomitih pretraživačkih servisa, te postavlja zamke online oglašivačima u sustavu koji generira veću vrijednost posebno za ključne riječi što ih koristi njihov sustav AdWords.

Rat Europske komisije s raširenim “Googlom”, koji je postao sinonim za internetsku pretragu, mogao bi potrajati još dosta vremena, ali na kraju će korist imati građani Unije, te njezini internetski poduzetnici.

D. Grakalić

PULSKA TALIJANSKA SREDNJA ŠKOLA “DANTE ALIGHIERI” DVIJE JE GODINE SUDJELOVALA U PROJEKTU COMENIUS

Znanjem i umjetnošću protiv rasizma i ksenofobije

Pulska Talijanska srednja škola “Dante Alighieri” dvije je godine sudjelovala u međunarodnom projektu Comenius, a provođenje projekata započelo je prije otprilike točno dvije godine. Sada je projekt završen, odnosno započeo je novi, srodni projekt Erasmus+.

Comenius je bio naziv međunarodnih školskih projekata koji se provode sredstvima Europske unije i njezinih fondova. U tom je projektu sudjelovalo šest škola partnera projekta, i to škole iz Rumunjske, Poljske, Češke, dvije iz Austrije

Profesor Vito Paoletić snimljen prošle godine s volonterkom Kim Kruger

i Talijanska srednja škola “Dante Alighieri”.

Voditelj projekta u ovoj školi bio je profesor njemačkog i engleskog jezika Vito Paoletić, a tema projekta su bili rasizam i ksenofobija, uvijek vrlo aktualne teme koje su djeci predstavljene na razne načine i kroz razne predmetne cjeline, interdisciplinarno.

Kroz razne se predmete mladima govorilo o toj problematici, nastojeći ih što više uključivati u temu i u sprječavanje tih neželjenih fenomena i njihovih posljedica, kazao

je Paoletić, koji je uz kolegicu Isabellu Tarticchio imao veliku ulogu u svemu tome.

Službeni jezik ovoga projekta bio je njemački, ali koristili su se i drugi jezici, budući da je i višejezičnost jedan od ciljeva toga projekta, a učenici su dosta putovali, družili se, radili, istraživali, kreirali.

Od pulskih su učenika ovdje sudjelovali oni gimnazijskih usmjerenja, i to od drugog do četvrtog razreda. Danteovci su gostovali u Rumunjskoj, Poljskoj, Austriji i Češkoj,

a pred sam kraj protekle školske godine, projekt je okončan u Puli.

I novinarski je dio bio važan u tome projektu, jer su mladi zajedno radili na kreiranju postera, pisanju članaka, ali i na realizaciji radioemisija.

Posebna je pozornost bila posvećena istraživanju pojave rasizma u svjetskoj književnosti i sve češćim rasističkim ispadima u sportu i među najmlađima. U raznim školama sudionicama ovoga projekta održavali su se projektni tjedni.

V. B.

DELEGACIJA ISTARSKE ŽUPANIJE POSJETILA NJEMAČKI OKRUG KONSTANZ: ZBLIŽAVANJE REGIJA NA PODRUČJU ŠKOLSTVA, ZDRAVSTVA I TEHNOLOGIJE

Nezaposlenost među mladima kod njih je gotovo nepoznanica

Ono što okrug Konstanz čini tako uspješnim je simbioza između poslovnog i znanstvenog područja s obrazovanjem. Njihovo Sveučilište zajedno s desetak centara djeluju kao pokretačka snaga za inovacije, naglasio je župan Flego

Istarski župan Valter Flego i direktor Istarske razvojne Agencije - IDA Boris Sabatti boravili su u trodnevnom službenom posjetu okrugu Konstanz na jugu Njemačke u Saveznoj pokrajini Baden-Württemberg. Konstanz su posjetili na poziv tamošnjeg Pokrajinskog vijeća radi zblizavanja dviju regija, razvoja zajedničkih projekata te razmjene znanja i iskustva.

Prilikom boravka u Konstanzu razgledali su ključna postrojenja za proizvodnju i poduzetnički inkubator klastera okruga Konstanz, posjetili Sveučilište primijenjenih znanosti u Konstanzu te njihove srednje škole, kako bi se upoznali s funkcioniranjem njihovog obrazovnog sustava.

Zajednički prema fondovima

Župan Flego sastao se s Peterom Friedrichom, ministrom za Bundesrat, Europu i međunarodne poslove savezne države Baden-Württemberg te domaćinom, predsjednikom okruga Konstanz Frankom Hämmerleom, s kojima je razgovarao o čvršćoj suradnji između Istarske županije i okruga Konstanz te pokrajine Baden-Württemberg. Prilikom sastanka istaknute su brojne sličnosti među regijama i dogovoreni konkretni koraci u smjeru zajedničkih projektnih aktivnosti, poput apliciranja projekta na europske fondove i suradnje između pulskog Sveučilišta Jurja Dobrile i Sveučilišta primijenjenih znanosti u Konstanzu, koji se nalazi

među deset najboljih u Njemačkoj. Razgovaralo se i o potencijalnim modelima suradnje, razmjeni iskustva i znanja na području školstva, gospodarstva i tehnologije.

Izražena je obostrana želja da se suradnja između Istre i Konstanz formalizira te je dogovoreno da se, na proljeće slijedeće godine, potpiše sporazum o suradnji. Nakon verificiranja sporazuma od strane Skupštine Istarske županije, odnosno Parlamenta okruga Konstanz, krenulo bi se s realizacijom konkretnih projekata.

Istarski župan i direktor IDA-e Boris Sabatti sastali su se s Thorstenom Leupoldom, direktorom poslovnog razvoja okruga Konstanz, koji vodi i nadzire umrežavanje gospodarskih subjekata. Le-

upold im je prezentirao projekt razvoja regionalnog branda "Vierländerregion Bodensee" (Bodensko jezero - četiri zemlje), koji je od posebne važnosti za Konstanz i za cijelo međunarodno gospodarsko područje Bodenskog jezera. Naime, jezero je okruženo s 4 države - Njemačkom, Austrijom, Švicarskom i Lihtenštajnom.

Prema njegovim riječima, u Konstanzu su, upravo zahvaljujući jedinstvenom položaju na Bodenskom jezeru, izvanrednoj infrastrukturi i blizini međunarodnih tržišta u srcu Europe, ostvareni optimalni uvjeti za osnivanje sjedišta i razvoj kompanija.

Osim tehnoloških centara i inkubatora, okrug Konstanz pruža idealne uvjete za mlade poduzet-

Treća regija po veličini

☀ Okrug Konstanz ima 7 gradova i 18 općina, te nešto više od 270 tisuća stanovnika. Stopa nezaposlenosti u okrugu iznosi oko 5 posto, a BDP po zaposlenom iznosi 63.600 eura. Baden-Württemberg je jedna od šesnaest pokrajina Njemačke, koja se nalazi na jugozapadnom dijelu zemlje, istočno od gornjeg toka rijeke Rajne. Treća je po veličini po površini i broju stanovnika, s površinom od 35.742 četvornih kilometara i 10,7 milijuna stanovnika. Glavni grad je Stuttgart, koji je ujedno i najveći grad, te jedan od najvažnijih gradova u Njemačkoj.

nike početnike, koji na raspolaganju imaju individualno savjetovanje, korporativne usluge i modernu infrastrukturu. Poslovni inkubatori tvrtkama nude prednosti kako u pogledu troškova tako i poslovnog razvoja, a blizina drugim tvrtkama vrlo je vrijedna, pogotovo za onima koje tek počinju.

Suradnja znanosti i industrije

Župan Flego posjetio je Strukovnu i obrtničku školu Hohentweil te Hochschule Konstanz (HTWG) - Sveučilište primijenjenih znanosti, koje mladima nudi obrazovanje u 20 tehničkih i stručnih područja, uključujući strojarstvo, arhitekturu, računalne znanosti, poslovnu administraciju, te u visoko konkurentnim područjima primijenjene komunikacije i kulture, menadžmenta i

tehnologije te dizajna komunikacije. Sveučilište je razvilo suradnju i programe studentske razmjene i razmjene osoblja s brojnim inozemnim sveučilištima i institucijama te predstavlja važan resurs za Saveznu državu Baden-Württemberg, zahvaljujući svojim stručnim i obrazovnim sadržajima.

Studijski programi razvijeni su na temelju inputa iz industrije te studenti, osim vremena provedenog u učionici, istovremeno dobivaju radno iskustvo.

Istarska delegacija je posjetila dvije start-up kompanije klastera, QaamGo Web GmbH, koja se bavi pružanjem Internet usluga, i 3D Fab čija je djelatnost izrada materijala u 3D tehnologiji. Posjetila je i tvornicu Georg Fischer Automotive koja se bavi razvojem i proizvodnjom lakih metala i željeza za automobile, kamione i industrijsku primjenu te plastičnih i metalnih cijevi za siguran transport vode, plina i drugih tekućina u industriji i građevini.

„Ono što čini okrug Konstanz tako uspješnim je simbioza između poslovnog i znanstvenog područja, kao i obrazovanja te kvalitete života. Sveučilište Constance (University of Excellence) i Sveučilište primijenjenih znanosti zajedno s desetak centara djeluju kao pokretačka snaga za inovacije“, naglasio je župan Flego napominjući kako je u Konstanzu nezaposlenost među mladima gotovo nepoznanica.

Tvrtke, pojasnio je župan, imaju koristi od velikog broja visoko-kvalificiranih stručnjaka iz tih institucija, a regija dobiva 400 novih start-up kompanija svake godine i treća je po poretku novih poduzeća od 97 geografskih regija Njemačke.

„Klasteri su podijeljeni s tehničkim i znanstvenim fokusom na području ekološke tehnologije, tehnologije ambalaže, nanotehnologije i telekomunikacije, zrakoplovne industrije, te prehrambeno-biotehnološke“, kaže istarski župan i dodaje kako očekuje da iskustva regije Konstanz primjeni i Istra.

OBJAVLJEN NOVI IZVJEŠTAJ SVJETSKE AGENCIJE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA (WWF) O STANJU PLANETA

Naš način života iziskuje gotovo dvije planete

Zabrinjava da se i u Europskoj uniji sve manje pažnje posvećuje zaštiti okoliša i održivom razvoju. Štoviše, prvi put u 25 godina nema povjerenika za okoliš, što predstavlja značajno nazadovanje za okolišnu problematiku. Dodatni korak unatrag je i planirana deregulacija direktiva o pticama i staništima, inače okosnica zaštite prirode u EU, kazala je Petra Remeta iz hrvatskog WWF-a

Populacije divljih životinja u samo 40 godina smanjile su se za više od polovice, otkriva novi Izvještaj o stanju planeta 2014. Svjetske agencije za zaštitu okoliša (WWF). Prema novom izdanju vodeće studije o stanju planeta, istraživanja koje se provodi svake dvije godine, kontinuiran pad populacija biljnog i životinjskog svijeta traži hitna zajednička i održiva rješenja kako bi spasili planet kakav znamo.

Novi Izvještaj o stanju planeta 2014 objavljen je ovog utorka u cijelome svijetu, a i Hrvatska je među zemljama koje pretjerano iscrpljuju Zemljine resurse. Izvještaj pokazuje da naš ekološki otisak, kojim mjerimo potrošnju prirodnih resursa čovječanstva, nastavlja rasti i da bi nam bio potreban jedan i pol planet kako bi se obnovili svi neophodni resursi.

Biološka raznolikost

Biološka raznolikost ključni je dio sustava koji održavaju život na Zemlji i barometar za ono što radimo na ovom planetu, našem jedinom domu. Hitno trebamo hrabru globalnu akciju u svim segmentima

Ekološki otisak

Živa bića čine tkivo ekosustava koji omogućuje život na Zemlji - i ona su barometar onoga što činimo Zemlji

društva kako bi izgradili održivu budućnost, ističe Petra Remeta iz hrvatskog ureda WWF-ova Mediteranskog programa. Po njenim riječima, Izvještaj otkriva da i Hrvatska troši više prirodnih resursa nego joj je dostupno.

Naš način života iziskuje gotovo dvije planete, što je dugoročno gledano neodrživo. Promjene se moraju dogoditi na svim razinama društva, a poseb-

no u energetici i proizvodnji, gdje svoje djelatnosti moraju temeljiti na obnovljivim izvorima energije i učinkovitom iskorištavanju sirovina. Održivo poslovanje u ovim gospodarskim sektorima preduvjet je ukupnom smanjenju ekološkog otiska, rekla Remeta.

U usporedbi s Hrvatskom, koja troši resurse 1,86 planeta, Bosna i Hercegovina i Srbija imaju niži ekološki otisak, iako i

dalje prevelik za Zemljinu održivost. Stil života u BiH iziskuje prirodne resurse 1,46 planeta, dok u Srbiji zahtjeva 1,43, što je isto vjetno globalnom prosjeku ekološkog otiska. Slovenija troši čak 2,64 planeta.

Ekološki otisak pokazuje da svih 27 država članica EU živi iznad mogućnosti jednoga planeta. Kada bi svatko na planetu živio život prosječnog stanovnika Europske uni-

Barska kornjača - jedna od ugroženijih vrsta u Istri

je, čovječanstvo bi trebalo 2,6 planeta da bi održalo naše potrebe za prirodom. S tim u svezi Remeta naglašava:

Zabrinjava da se i u Europskoj uniji, koja je godinama prednjačila u ovim pitanjima, sve manje pažnje posvećuje zaštiti okoliša i održivom razvoju. Štoviše, prvi put u 25 godina nema povjerenika za okoliš, što predstavlja značajno nazadovanje za okolišnu problematiku. Dodatni korak unatrag je i planirana deregulacija direktiva o pticama i staništima, inače okosnica zaštite prirode u EU, kazala je Remeta.

Populacije riba, ptica, sisavaca, vodozemaca i gmazova smanjile su se za 52 posto od 1970. godine. Slatkovodne vrste pretrpjele

su pad od 76 posto što je dvostruko veći gubitak nego kod kopnenih ili morskih vrsta. Većina nestalih vrsta dolazi iz tropskih područja, dok je Latinska Amerika doživjela najdramatičniji gubitak vrsta. Lov i ribolov su također značajne prijetnje, dok klimatske promjene postaju sve više zabrinjavajuće i odgovorne za moguće izumiranje vrsta.

Bez prirode nema opstanka

Potražnja čovječanstva je više od 50 posto veća od onoga što priroda može obnoviti. To znači da šume krčimo brže nego što stabla uspiju ponovno narasti, slatkovodne izvore crpimo brže nego što se obnavljaju podzemne zalihe vode, ugljični dioksid (CO₂) ispuštamo brže od prirodnih procesa njegova uskladištavanja u biomasu ili more.

“Ekološki dug” glavni je izazov 21. stoljeća jer gotovo tri četvrtine svjetskog stanovništva živi u zemljama koje se bore i s ekološkim deficitom i s niskim primanjima. Ograničenje resursa zahtjeva da se moramo usredotočiti na to kako poboljšati ljudsko blagostanje preko drugih načina, ne isključivo preko gospodarskog rasta.

Bez prirode nema opstanka, ona je odskočna daska za prosperitet. Svi trebamo hranu, svjež vodu i čist zrak, gdje god u svijetu živjeli. U vrijeme kada toliko ljudi živi u siromaštvu, bitno je da radimo zajedno kako bi stvorili rješenja koja će biti najbolja za sve, zaključila je Remeta.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Glavni urednik:
Ranko Borovečki

Urednica priloga:
Jasna Orlić

Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prvog četvrtka u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom